

UVODNA RIJEČ

Drage čitateljice i čitatelji,

pred vama se nakon gotovo trogodišnje stanke nalazi dvobroj *Libellariuma*, časopisa koji je nakon objave prvog broja 2008. godine vrlo brzo našao svoje mjesto u svijetu informacijskih znanosti zahvaljujući kvaliteti svojih znanstvenih prinosa, međunarodnom uredništvu i sustavu dvostruke slijepe recenzije. Novo se Uredništvo s entuzijazmom prihvatilo ne baš jednostavnog zadatka vratiti časopis na put kojim je uspješno plovio deset godina preuzevši sve izazove zaprimanja članaka, odabira recenzenata, komunikacije s autorima, recenzentima i lektorima, rada u novoj mrežnoj izdavačkoj platformi Sveučilišta u Zadru – Morepress – kao i sve druge pripreme za objavu. U nastojanju da pokrije širi spektar tema u području informacijskih znanosti nego što je to u njegovim počecima bilo zacrtano, članovi su novog Uredništva sporazumno donijeli odluku o promjeni podnaslova časopisa u – časopis za istraživanja u području informacijskih i srodnih znanosti. Ipak, istraživanja u području povijesti pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova koja su bila glavna odlika njegovih prvih godišta, *Libellarium* i danas čine prepoznatljivim. O tome svjedoči činjenica da najveći dio radova objavljenih u ovome dvobroju pripada upravo području povijesti knjige.

Prvi u nizu članaka takve naravi dva su vrlo opsežna izvorna znanstvena rada Josipa Luzera i Srećka Jelušića koja otkrivaju do sada stručnoj javnosti slabo poznatog hrvatskog tiskara, nakladnika i urednika Rudolfa Desselbrunnera, čija se tiskarska i nakladnička djelatnost ponajprije veže uz Bakar i Sušak druge polovine 19. stoljeća, ali i uz promicanje pravaških ideja te borbu za slobodu tiska i samostalnu Hrvatsku. Jednako su zanimljivi lik i djelo petrovaradinskog knjižničara Stanislava Prepreka, inače podrijetlom iz stare petrovaradinske hrvatske obitelji, koji je kao *spiritus movens* kulturnog života Petrovaradina u prva dva desetljeća nakon završetka Drugoga svjetskog rata bio predmetom interesa Vesne Živković, Galje Žilnik i Jordanke Nikolić. Izvorni znanstveni rad Tine Horvat i Ivane Hebrang Grgić iznimno je dragocjen doprinos rasvjetljavanju čitaoničkog pokreta u Istri u drugoj polovini 19. i prvoj polovini 20. stoljeća. Rad donosi pregled osnivanja čitateljskih društava središnje Istre, s posebnim osvrtom na Hrvatsku čitaonicu u Sv. Petru u Šumi, njezino osnivanje, uvjete i vrste članstva, popise nabavljenih publikacija, kao i cjelokupan politički i povijesni kontekst njezina djelovanja. U preglednom znanstvenom radu Tine Varge Oswald i Ivone Majstorović problematizira se pitanje odnosa recepcije književnoga djela i literarne produkcije u Calvinovu romanu *Ako jedne zimske noći neki putnik*. Rad je svakako važan prinos području informacijskih znanosti jer uz to što daje detaljne opise pojedinih Calvinovih likova/tipova čitatelja, poistovjećuje ih i sa suvremenom tipologijom čitatelja i njihovim čitateljskim potrebama te na taj način pridonosi jasnijoj knjižničarskoj procjeni suvremene književne publike, odnosno tipologije čitatelja. Iako tematikom značajno odskake od preostalih radova, izvorni znanstveni rad Mirka Duića i Barbare Konjevod podjednako je važan u svom problematiziranju dostupnosti i raznolikosti filmova u velikim hrvatskim narodnim knjižnicama u odnosu na IMDb popis filmova, ukazujući pritom na važnost filmskih zbirki u knjižnicama, kao i na neke od mogućnosti njihovih jačanja.

U ovom dvobroju donosimo i jedan prikaz knjige, a riječ je o knjizi *Directory of rare book and special collections in the United Kingdom and Republic of Ireland* čije je treće i dopunjeno izdanje izišlo 2021. godine u Londonu. Autorica toga prikaza je Marina Krpan Smiljanec. Nadamo se da će ovaj dvobroj, kao i svi dosadašnji, naći svoje čitatelje te privući nove autore. Pozivamo stoga sve zainteresirane da svojim prilozima obogate *Libellarium* i daju mu dodatni vjetar u leđa.

Glavna urednica
U Osijeku 28. prosinca 2021.